

<https://doi.org/10.31891/2415-7929-2024-30-16>

УДК 811.161.2'373.21(477. 44-25)

ПАВЛИКІВСЬКА Наталія

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
<https://orcid.org/0000-0002-2297-4872>
nataliia.pavlykivska@vspu.edu.ua

ПРОКОПЧУК Людмила

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
<https://orcid.org/0000-0002-8735-3049>
liudmyla.prokopchuk@vspu.edu.ua

МІСЦЕ УРБАНОНІМІВ У СИСТЕМІ ТОПОНІМІЧНИХ ОДИНИЦЬ МІСТА ВІННИЦЯ

У статті йдеться про урбаноніми у системі топонімічних одиниць міста Вінниця. Розглядаються передусім перейменовані міські топооб'єкти періоду 2015-2023 років, яким охоплено процеси декомунізації та деколонізації в Україні в цілому та Вінницькій області зокрема.

Здійснено лексико-семантичний аналіз та з'ясовано функційне навантаження агоронімів, меморіалонімів, мікрохоронімів, зокрема дендронімів, дрімонімів міста Вінниця.

Ключові слова: онім, топонім, урбанонім, агоронім, меморіалонім, мікрохоронім.

PAVLYKIVSKA Nataliia, PROKOPCHUK Liudmyla

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University

THE PLACE OF URBAN NAMES IN THE SYSTEM OF TOPONYMIC UNITS OF VINNYTSIA

The article deals with urban names in the system of toponymic units of Vinnytsia. First of all, the renamed urban topographical objects during the period of 2015-2023 are considered, as this period covered the processes of decommunization and decolonization in Ukraine in general and Vinnytsia region as well. The novelty of the research is that the city's urban names of this period have not been the subject of a separate study yet, so they not only draw the attention of researchers but also deserve a profound study.

Urban names belong to the partially studied units, despite the fact that they are one of the most numerous groups of the onymic field. They are important onymic units that impact the development and formation of proprietary vocabulary in general and allow to memorialize outstanding figures of the country and form the historical memory of the inhabitants of a particular locality.

The purpose of the article is to analyze the components, functioning, and development of the Vinnytsia urbanonymicon in the system of toponymic units of the city.

The lexical and semantic potential of the streets, squares, parks, and gardens renamed in Vinnytsia, as well as the names of new memorial complexes and places are clarified.

The majority of names are memorial names, or names in tribute. They honor the memory not only of those outstanding personalities whose life was directly connected with Vinnytsia and whose activities influenced the city's social, political, and cultural life, but also of famous Ukrainian and foreign figures whose life was only indirectly connected with the Podillia region. Therefore, the city's urban names are socially motivated.

The actuality of the study of urban names consists in the fact that there is an urgent necessity to record all the names of inner-city objects available at a particular time, to reveal their cultural background and information potential, and to preserve them as a valuable source of linguistic and cultural significance.

Key words: onym, toponym, urban name, agoronym, memorial names, microchoronym.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Відомо, що урбаноніми – це вид топонімів, які позначають власне ім'я будь-якого внутрішньоміського топографічного об'єкта. І як назва внутрішньоміського об'єкта урбанонім відображає семантичний образ міста, зафіксує історію розвитку урбанонімних структур, їх соціальну та етнокультурну функцію. Урбанонімний простір є сукупністю урбанонімних одиниць, які підпорядковуються лінгвістичним та соціокультурним й етнокультурним законам. Цей простір за своєю сутністю мінливий, оскільки межі міста змінюють доволі швидко й поступово залучають топоніми, ойконіми, полісоніми, гідроніми, комоніми тощо, які стають його невіддільною частиною.

Дослідники з ономастики вважають, що урбаноніми як підклас топонімів поділяються на годоніми (назви вулиць, провулків), агороніми (назви площ, майданів), мікрохороніми (назви парків, скверів, цвинтарів і под.), назви споруд. На думку М. Торчинського «назви окремих споруд відносяться до прагматонімів, а до урбанонімів слід включати лише найменування просторових об'єктів, якими можуть бути назви лінійних денотатів – годоніми і назви об'єктів, подібних до площ, – агороніми» [10 с, 376]. До урбанонімів також відносяться меморіалоніми (назви меморіальних комплексів і пам'ятних мість) та віваріоніми (назви зоопарків і зоосадів).

Урбаноніми належать до частково вивчених одиниць, незважаючи на те, що становлять одну з найчисленніших груп онімного простору. Вони є важливими онімними одиницями, які впливають на розвиток і становлення пропріальної лексики загалом і дають можливість увіковічнити пам'ять про визначних діячів країни та сформувати історичну пам'ять жителів того чи того населеного пункту.

Урбаноніми міста Вінниця, зокрема періоду деколонізації та деколонізації топонімів (2015-2023 рр.) ще не були предметом окремого дослідження, тому не тільки привертають увагу дослідників, а й заслуговують на ґрунтовне вивчення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню урбанонімів присвятили свої праці відомі мовознавці Ю. Карпенко, М. Худаш, О. Галай, О. Купчинський, А. Титаренко, І. Сабадош, Р. Яцків, Ю. Фернос та інші.

Так, Р. Яцків (стаття «До питання про урбаноніми Дрогобича») дослідив ті топооб'єкти, що мають давню історію й ті, що недавно виникли, адже всі вони є елементом однієї структури й аналіз одних неможливий без з'ясування особливостей інших; А. Титаренко, дослідивши урбанонімію Кривого Рогу, виділив два типи урбанонімів: економічно-географічні та соціально-географічні. До групи економічно-географічних науковець уналежнює фірмоніми (найменування комерційних та державних підприємств та установ) та ергоніми (оніми, що позначають державні, громадські та суспільно-політичні установи міста, промислові підприємства, заводи, фабрики тощо). До соціально-географічних урбанонімів належать годоніми (назви лінійних об'єктів населених пунктів: вулиць, проспектів, набережних, бульварів) та агор оніми (назви площ) [9]; О. Лавер (стаття «Український урбанімікон Закарпаття як засіб формування національного обличчя регіону») констатує, що «урбанонімія – це система знакових мовних одиниць, які репрезентують історію та світоглядну позицію населення певного регіону, що майже всі власні назви не просто репрезентанти історії, вони самі є частиною історії як окремого індивіда, так і суспільства в цілому» [3, с. 483-485]; О. Негер здійснила комплексне дослідження української урбанонімії Закарпатської області (монографія «Українська урбанонімія Закарпаття у ХХ-на початку ХХІ ст.»). Об'єктом аналізу дослідниці став топонімічний простір міст і сіл Закарпаття протягом усього ХХ ст. та зміни у системі української урбанонімії періоду незалежності України [6]; урбаноніми Закарпаття вивчали також К. Галас, М. Романов, Х. Зикань, Н. Кидибиц, які досліджували етимологію, мотиви номінації, причини перейменувань та інші питання;

Ю. Карпенко (стаття «Синхронічна сутність семантичного способу словотвору») поглибив розуміння механізму утворення урбанонімів лексико-семантичним способом; В. Лучик вивчав шляхи розвитку урбанонімів української мови, виділив семантичні типи урбанонімів залежно від принципів номінації, мотиваційних ознак і значень твірних основ (стаття «Про особливості номінації в топонімії України»). Науковець запропонував спільні й специфічні риси топонімної номінації. Спільними або подібними рисами номінації для всіх розрядів топонімії є: 1) традиційно висока продуктивність лексико-семантичного творення топонімів, особливо онімізація географічних термінів і трансонімізація географічних назв; 2) необмежена продуктивність морфологічного словотворення; 3) продуктивність морфолого-синтаксичного (субстантивізація з одночасною онімізацією) і синтаксичного (розширення граматичної структури) способів словотворення; 4) непродуктивність запозичень; 5) непродуктивність абревіацій; 6) залежність способів номінації та граматичної структури від величини і важливості позначуваних об'єктів.

Специфічною рисою для урбанонімної номінації виступає закріплення та створення людиною об'єктами як природних, так і менш стійких штучно створених назв. Саме тому меморіальні назви є масовими в тих розрядах топонімів, що називають створені людьми об'єкти, але не характерні для номінації природних об'єктів [5];

О. Тарасенко розглядає проблеми перейменування об'єктів; Р. Ляшенко аналізує твірні основи урбанонімів м. Кіровограда з погляду їх семантики.

Урбаноніми Вінниці знайшли своє відображення у студіях К. Кузіної, яка досліджувала назви вулиць у 1920-30-х років; Т. Кароєвої, яка дослідила першу «національно-демократичну» хвилю перейменувань у місті з 1989 до 1996 років; О. Гнатюка, яким здійснено порівняльний аналіз урбанонімів Запоріжжя, Вінниці та Києва як маркерів територіальної ідентичності населення; К. Андрущук, який комплексно проаналізував урбаноніми міста у контексті деколонізації (2015-2016 рр.) та виявив загальні тенденції перейменування й мотивів номінації.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті передбачає аналіз складу, функціонування й розвитку вінницького урбанонімікону у системі топонімічних одиниць міста.

Об'єктом дослідження слугували урбаноніми міста періоду 2015-2023 років.

Предметом дослідження є лексико-семантичний аналіз урбанонімів міста Вінниця.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У запропонованій статті порушуємо питання про перейменування топонімів, зокрема годонімів міста Вінниця, агоронімів, меморіалонімів, мікрохоронімів, які пов'язані з процесами деколонізації та деколонізації

періоду 2015-2023 років. Основними завданнями цих процесів – очистити наш громадський простір від маркерів чужинської тоталітарної ідеології, відродження української ідентичності, історичної пам'яті та культури, увічнити пам'ять героїв визвольних змагань усіх часів, і, особливо важливо – про полеглих героїв на фронтах сучасної російсько-української війни. Відтепер шість вулиць з провулками міста носять імена *Дмитра Білоконя, Анатолія Черниша, Володимира Даценка, Олексія Зінов'єва, Павла Корнелюка, Олексія Божка*. Є у Вінниці вулиця *Героїв поліції* (колишня – *Блока*), вулиця *Захисників неба* (колишня – *Тімірязєва*), вулиця *Героїв Нацгвардії* (колишня – *Некрасова*). Загалом у Вінниці перейменовано понад 200 вулиць, провулків, площ та інших топооб'єктів.

Новітні назви вулиць міста утворені переважно лексико-семантичним способом й сягають онімного та апелятивного походження. Перевагу мають відонімні похідні, зокрема відантропонімні. Вони є ядром в урбанонімії міста – це меморіальні назви, або назви – вшанування.

Відантропонімна група годонімів нараховує близько 150 назв.

1. **Годоніми-імена** героїв російсько-української війни: *Дмитра Білоконя* (замість *Баженова*); *Анатолія Черниша* (замість *Ковпака*); *Володимира Даценка* (замість *Немировича-Данченка*); *Олексія Зінов'єва* (замість *Новікова*); *Павла Корнелюка* (замість *Станіславського*); *Олександра Божка* (замість пров. *Станіславського*).

2. **Годоніми – імена діячів культури й мистецтва:**

Миколи Хвильового (замість *Бестужєва*); *Уласа Самчука* (замість *Достоевського*); *Василя Барки* (замість *Каховського*); *Олени Теліги* (замість *Гончарова*); *Григорія Сковороди* (замість *Пушкіна*); *Леоніда Глібова* (замість *Рилєєва*); *Остана Вишині* (замість *Талаліхіна*); *Василя Симоненка* (замість *Ціолковського*); *Івана Дзюби* (замість *Академіка Павлова*); *Михайла Драгоманова* (замість *Салтикова-Щедріна*); *Івана Світличного* (замість *Маміна-Сибіряка*); *Євгена Сверстюка* (замість *Толбухіна*); *Мирослава Скорика* (замість *Глінки*); *Василя Сильвестрова* (замість *Серафимовича*); *Василя Сліпака* (замість *Матросова*); *Марії Приймаченко* (замість *Покришкіна*); *Тетяни Яблонської* (замість *Макаренка*); *Насті Присяжнюк* (замість *Морозової Г.*); *Гната Танцюри* (замість *Москвіна*); *Яна Засідателя* (замість *Герцена*); *Георгія Нарбути* (замість *Грибоєдова*); *Василя Кричевського* (замість *Ушакова*); *Казимира Малевича* (замість *Шмідта*); *Василя Хмелюка* (замість *Рилєєва*); *Юрія Ілленка* (замість *Мороза Гната*); *Надії Суровцової* (замість *Лавреньова*); *Олександра Немченка* (замість *Глінки*) та інші.

Розглянемо лексико-семантичний потенціал перейменованих у Вінниці площ, майданів, парків, скверів, а також нових меморіальних комплексів і пам'ятних місць.

Агороніми – назви площ та майданів:

Площа Героїв Майдану – перейменована у 2014 році (замість *площа Радянська*), щоб увіковічнити пам'ять загиблих героїв Майдану в Києві. Назва є символом демократії, свободи, патріотичного духу.

Майдан Небесної Сотні (*площа Париж*). Ця площа мала кілька назв за свою історію, але найпопулярнішою серед них вже давно є неофіційна – *Париж*. Донедавна ця площа мала назву *Театральна*. На площі розташований обласний музично-драматичний театр Леонтовича (раніше *Садовського*). У різні періоди існування *площа Париж* мала ще кілька назв: *Катеринівська* (до революції 1917 року), *Дзержинська* (в радянські часи), *Івана Мазепи* (в роки другої світової війни). Чому *Париж*? Мабуть тому, що велика кількість ошатних старих будівель, розташованих неподалік одна від одної на невеликій площі, викликають у мешканців асоціації зі столицею Франції.

А ще в період Революції Гідності на площі з народною назвою *Париж* збирався перший «Євромайдан» з активістами.

Європейська площа – назву отримала в 2013 році, коли депутати Вінницької міськради ухвалили рішення про однозначну підтримку Європейського курсу України. На знак такого вибору *скверові Козицького* було надано нову назву *Європейська площа*.

Площа Калічанська (раніше *Юрія Гагаріна*) – в рамках деколонізації міського простору історична назва площі знову зайняла своє місце у системі вінницької топонімії. Є кілька версій щодо походження цієї назви. Відомо, що на території Центрального парку імені Леонтовича бере свій початок мала річка *Каліча*, яка впадає в *Пд. Буг*. Кілька сотень років тому *Каліча* розташовувалась посеред крутого яру. Що саме почали називати *Калічею* – річку чи яр – невідомо. У Вінниці крім площі *Калічанська*, річки *Каліча* є ще мікрорайон *Каліча* (неофіційно). Явище трансонімізації спостерігаємо й серед інших онімів міста: вулиця, провулок, проїзд *Шереметка* – річка *Шереметка* – село *Шереметка* (у минулому, зараз *Пирогово*); пров. *Замковий* – урочище *Замкова гора*; вулиця *Крутнів Яр* – урочище *Крутнів Яр*.

Площа Перемоги – центр Замостянського району міста. На площі розташований *Сквер Пам'яті* загиблим від терористичного акту 14.07.2022 року (був нанесений удар ракетами «Калібр» у ході російсько-української війни).

Площа Царина (раніше *8 Березня*) отримала свою історичну суто вінницьку назву. Ця площа знаходиться на *Старому місті*, на окраїні Вінниці. А цариною називали окраїну населеного пункту, або вигін для худоби на окраїні поселення.

Площа Привокзальна (раніше *Героїв Сталінграда*) знаходиться біля залізничного вокзалу, звідки й сягає її назва.

Площа Шкільна знаходиться на Старому місті (є також вулиця Шкільна).

Площа Фонтанна на Поділлі з'явилася порівняно недавно в мікрорайоні Поділля.

Меморіалоніми – назви меморіальних комплексів і пам'ятних місць:

Бронзове «Дерево Свободи» – монумент, встановлений на майдані *Небесної Сотні* у 2018 році як символ пам'яті про загиблих у період Революції Гідності і захисників України від російської агресії.

Військовий меморіал «Слава» на *Європейській площі*.

«Стела зі зграєю голубів», що здіймаються в небо, на площі *Перемоги*. На крилах голубів розміщено фото та коротка довідка про жертви російського теракту 14.07.2022 року.

Мікрохороніми – назви парків, скверів:

Центральний парк ім. М. Леонтовича (колишній *Парк культури і відпочинку ім. Горького*). Він заснований ще у 1936 році і є окрасою й гордістю міста.

Винницький Лісопарк (до нього відноситься і *П'ятничанський ліс* та озеро *Гуральня*).

Парк П'ятничани (входить до масиву *Лісопарку*).

Вишенський парк (колишній парк Дружби народів). Нову назву отримав після повномасштабного вторгнення Росії. У парку є велике *Вишенське озеро*.

Меморіальний парк ім. М. І. Пирогова. Цей надзвичайний парк знаходиться на території Національного музею-садиби М. І. Пирогова.

Парк «Хімік» розташований у районі *Замостя*. Створення парку безпосередньо пов'язане з Винницьким хімічним заводом, заснованим у 1912 році. В радянські часи був частиною фізкультурно-оздоровчого комплексу зі стадіоном. На сьогодні парк почав відновлюватися та вдихати нове життя.

Сабарівський парк знаходиться в мікрорайоні *Сабарів*.

Парк ім. академіка А. І. Юценка зі скульптурною алеєю.

Парк «Бригантина» з романтичною набережною.

Серед агоронімів, меморіалонімів, мікрохоронімів мають місце як меморіальні назви (відантропонічного походження), так і відтопонімні похідні.

Повна структура урбанонімів складається з двох частин: денотата – ідентифікувального компонента (вулиця, площа, майдан, парк, сквер) та власне назви (площа *Перемоги*, парк «Хімік», вулиця *Уласа Самчука*). Саме в такий спосіб структуровані урбаноніми міста Вінниця.

Традиційно високою продуктивністю відзначається лексико-семантичний спосіб, особливо трансонімізація географічних назв.

Основними функціями аналізованих урбанонімів є номінативна, характеристична та ідеологічна.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У Вінниці, як і в інших містах України, протягом 2015-2023 років пройшла хвиля декомунізації та деколонізації топонімів з російським та радянським «відлунням». Відтак вулицям, провулкам, площам, майданам, паркам, скверам повернули історичні назви, є персональні присвяти загиблим героям у російсько-українській війні.

Переважає більшість назв меморіалоніми, або назви-вшанування. Вони вшановують пам'ять не лише тих визначних особистостей, життя яких було безпосередньо пов'язане з Вінницею, а діяльність вплинула на соціально-політичне чи культурне життя міста, але й видатних українських та зарубіжних діячів, чий життєвий шлях лише опосередковано пов'язаний з Поділлям. Отож урбаноніми міста є соціально мотивованими.

Топонімічна система міста зазнавала постійних змін. Розвиток системи урбанонімів Вінниці, як і інших міст України, залежить від економічних, соціальних і культурних процесів. На систему урбанонімів впливають культурні традиції міста, адміністративний статус, особливості розташування тощо.

Актуальність дослідження урбанонімів полягає в тому, що виникає гостра необхідність зафіксувати всі наявні в конкретний часовий момент назви внутрішньо міських об'єктів, розкрити їхній культурний фон та інформаційний потенціал, зберегти їх як цінне джерело лінгвокультурологічного значення.

У перспективі плануємо зосередитися на лексико-граматичних та соціолінгвістичних особливостях урбанонімії Вінниці, які дотепер не були предметом спеціального наукового дослідження.

Література

1. Андрощук К. М. Урбаноніми Вінниці у контексті декомунізації (друга хвиля перейменувань 2015-2016 рр.). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2022 №58. С.17-19.
2. Галай О. Українська урбанімія Закарпаття в ХХ – ХХІ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: 10.02.01. Ужгород, 2009. 19 с.
3. Лавер О. Український урбанімікон Закарпаття як засіб формування національного обличчя регіону. *Науковий вісник Ужгородського університету*, 2020. С. 483-485.

4. Лучик В. В. Особливості становлення української урбанонімії. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002. Вип. 44. С. 3- 5.
5. Лучик В. В. Про особливості номінації в топонімії України. *Вісник Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника. Філологія*. Івано-Франківськ, 2011. Вип. XXIX-XXXI. С. 21-24.
6. Негер О. Б. Українська урбанонімія Закарпаття у XX – на початку XXI ст.: монографія. Ужгород: РІК – У, 2018. 200с.
7. Студії з ономастики та етимології. Київ: Наукова думка, 2002. 280 с.
8. Титаренко А. А. Місце урбанонімів в ономастичному просторі. Теоретична і дидактична філологія: Збірник наукових праць. Випуск 12. 2012. 282 с.
9. Титаренко А. А. Урбанонімія Кривого рогу: структура, семантика, функціонування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук:10.02.01. Дніпропетровськ, 2015. 20 с.
10. Торчинський М. М. Денотатно-номінативна структура топонімікону української мови. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2007. Випуск 356-359. Слов'янська філологія. С. 176.

References

- 1.Androshchuk K. M. Urbanimy Vinnytsi u konteksti dekomunizatsii (druha khvyliya pereimenuvan 2015-2016 rr.). *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: Filolohiia. 2022 №58. S.17-19.
- 2.Halai O. Ukrainska urbanimiia Zakarpattia v KhKh – KhKhI st.: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand.. fil. nauk: 10.02.01. Uzhhorod, 2009. 19 s.
- 3.Laver O. Ukrainskyi urbanimikon Zakarpattia yak zasib formuvannia natsionalnoho oblychchia rehionu. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, 2020. S. 483-485.
- 4.Luchyk V. V. Osoblyvosti stanovlennia ukrainskoi urbanonimii. *Naukovi zapysky. Seriia: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*. Kirovohrad: RVTs KDPU im. V. Vynnychenka, 2002. Vyp. 44. S. 3- 5.
- 5.Luchyk V. V. Pro osoblyvosti nominatsii v toponimii Ukrainy. *Visnyk Prykarpatskoho nats. un-tu im.. V. Stefanyka. Filolohiia*. Ivano-Frankivsk, 2011. Vyp. KhKhIKh-KhKhKhI. S. 21-24.
- 6.Neher O. B. Ukrainska urbanonimiia Zakarpattia u XX – na pochatku XXI st.: monohrafiia. Uzhhorod: RIK – U, 2018. 200s.
- 7.Studii z onomastyky ta etymolohii. Kyiv: Naukova dumka, 2002. 280 s.
- 8.Tytarenko A. A. Mistse urbanonimiv v onomastychnomu prostori. *Teoretychna i dydaktychna filolohiia: Zbirnyk naukovykh prats*. Vypusk 12. 2012. 282 s.
- 9.Tytarenko A. A. Urbanonimiia Kryvoho rohu: struktura, semantyka, funktsionuvannia: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. fil. nauk:10.02.01. Dnipropetrovsk, 2015. 20 s.
10. Torchynskiy M. M. Denotatno-nominatyvna struktura toponimikonu ukrainskoi movy. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu*. 2007. Vypusk 356-359. Slov'ianska filolohiia. S. 176.